

Doktoráty z archeologie dosažené na filosofické fakultě UJEP v Brně v letech 1966—1970

Dřívější způsob dosahování akademického titulu „*philosophiae doctor*“ (PhDr) byl v průběhu reformem našich vysokých škol v roce 1953 zrušen a absolventi vysokoškolského studia univerzitního směru — počínaje uvedeným rokem — získávali po ukončení studiu prehistorie-archeologie titul *promovaný historik* podle širšího vědního oboru podobně jako tomu bylo v jiných vědních disciplínách. Jako vyšší stupně vědeckých hodnoty byly tehdy nově zavedeny tituly kandidát věd a doktor věd, opět s doplňkovým označením odpovídajícím širšímu vědnímu oboru (např. kandidát historických věd apod.).

Novým vysokoškolským zákonem č. 19/1966 Sb. vydaným roku 1966 bylo u absolventů vysokých škol univerzitního směru udělení titulu PhDr. obnoveno; tohoto titulu lze dosáhnout jednak na filosofické fakultě, jednak na některých studijních oborech pedagogické fakulty. Směrnice a zásady pro celý postup rigorosního řízení byly stanoveny vyhláškami Ministerstva školství č. 26/1966 Sb. a 27/1966 Sb. a doplňkovou vyhláškou č. 41/1967 Sb.

Na filosofické fakultě UJEP v Brně byla ustavena rigorosní komise pro vědní obor archeologie¹ v čele s profesorem Dr. F. Kalousem a zkušební předměty pro ústní rigorosní zkoušky byly stanoveny tak, aby se mohly ve své volitelné části uzpůsobit podle speciálního zaměření kandidáta a tématu jeho písemné rigorosní práce. Pod vlastním vědním oborem *archeologie* se rozumí buď *prehistorická archeologie* nebo *klasická archeologie*. Dále koná kandidát zkoušky ze dvou předmětů *širšího základu vědního oboru*. Prvním jsou obecné dějiny s volitelným zaměřením na československé dějiny nebo na starověké dějiny. Druhý předmět volí ze skupiny: pomocné vědy prehistorické (dějiny umění, etnografie, antropologie, kvartérní geologie, klasická filologie, pomocné vědy historické), klasická archeologie (pro prehistoriky) a prehistorická archeologie (pro klasické archeology). Nedílnou součástí rigorosní zkoušky je konečně ještě povinná zkouška z *filosofie a dějin filosofie*.

Členové rigorosní komise pro zkoušky z oboru archeologie byli jmenováni z interních vysokoškolských učitelů, převážně z učitelů filosofické fakulty. Předsedou komise je po celou dobu jejího trvání prof. Dr. F. Kalousek, jako místopředseda působil zesnulý prof. Dr. G. Hejzlar a později doc. Dr. O. Pelikán, tajemníkem komise je doc. Dr. R. M. Pernička. Členy komise pro vědní obor prehistorická archeologie jsou doc. Dr. B. Dostál, CSc. (slovanická archeologie),² doc. Dr. R. M. Pernička, CSc. (protohistorická archeologie) a doc. Dr. V. Podborský, CSc. (pravěká archeologie), pro obor klasická archeologie byl prof. Dr. G. Hejzlar a nadále je doc. Dr. O. Pelikán, DrSc. Kromě členů komise, kteří byli při jejím zřízení jmenováni pro předměty širšího základu vědního oboru a pro filosofii, působili později u rigorosních zkoušek i někteří další učitelé. Uhrnem jde o tyto učitele: prof. Dr. A. Bartoněk, DrSc. (klasická filologie), Dr. J. Cetil, CSc. (filosofie), prof. Dr. J. Češka, CSc. (starověké dějiny), doc. Dr. M. Flodr, CSc. (pom. vědy historické), prof. Dr. R. Jeřábek, CSc. (etnografie), doc. Dr. F. Jordán, CSc. (československé dějiny), doc. Dr. I. Křesek, CSc. (dějiny umění), prof. Dr. J. Kudrna, DrSc. (československé dějiny), doc. Dr. A. Lorencová, CSc. (antropologie), člen korespondent ČSAV prof. Dr. J. Macůrek, DrSc. (československé dějiny), prof. Dr. Ing. J. Peříšek, DrSc. (kvartérní geologie), zesnulý prof. Dr. V. Richter, DrSc. (dějiny umění), prof. Dr. J. Šebánek, DrSc. (pom. vědy historické), prof. Dr. J. Štelcl, CSc. (petrografie) a doc. Dr. J. Válka, CSc. (československé dějiny). V ojedinělých případech byli členové komise za své nepřítomnosti zastupováni, výjimečně i externími odborníky.

Na počátku této zprávy vzpomenu též změny v udělování titulu a označování vysokoškolských absolventů popsala v obecné rovině podrobněji I. Hrabětová v Ročence brněnské university v úvodní pasáži oddílu „Soupis disertací obhájených na MU a UJEP 1921—1967 (31. XII.)“.² Vlastní soupis je zaměřen speciálně na písemné disertační práce a zaznamenává ovšem pouze práce schválené do konce roku 1967, tj. za necelé první dva roky účinnosti nového rigorosního řádu. Přesto nechci v této zprávě znovu uvádět názvy písemných prací³ a to tím spíše, že jejich schválení podmiňuje možnost podrobit se ústní rigorosní zkoušce, aniž by probíhala samostatná obhajoba či jiná samostatná forma projednání vlastní písemné práce. Rozhodujícím závěrečným momentem rigorosního řízení se tak stala ústní zkouška.

V následujícím seznamu doktorantů je na prvním místě uvedeno datum ústní rigorosní zkoušky, pak pořadové číslo úředního protokolu o těchto zkouškách, dále příjmení a jméno doktoranta a v závorce studijní obor či kombinace (místo „prehistorická archeologie“ používám jen

¹ V závorce u jmen členů komise uvádím jejich vědní specializace nebo zkušební předměty.

² Ročenka brněnské university 1964—1968 (redigoval F. Hejzl), vydala UJEP v Brně 1969. Jmenovaný oddíl je na str. 585 a následujících.

³ Lze totiž předpokládat, že budou opět uvedeny v dalších ročencích brněnské university.

stručný termín „prehistorie“). Část doktorantů (zde číslo 694 až 730) získala v roce 1967⁴ titul PhDr. podle vyhlášky MŠK č. 27/1966 Sb., § 3, odst. 1 na základě diplomu kandidáta věd přímo bez rigorosního řízení; u nich uvádím v seznamu za jménem ještě číslo diplomu kandidáta věd, pokud je v úředním protokolu uvedeno.

16. 12. 1966⁵ — 685 Dohnal Vít (prehistorie — etnografie)
686 Vendtová Viera (prehistorie)
687 Skružný Ludvík (prehistorie)
— — 1967 — 694 Dostál Bořivoj, č. 4881 (prehistorie — historie)
703 Podborský Vladimír, č. 5216 (prehistorie — historie)
707 Valoch Karel, č. neuvedeno (prehistorie)
710 Meduna Jiří, č. 6506 (prehistorie — klas. archeologie)
711 Novotný Boris, č. 5219 (dějiny umění — prehistorie)
712 Peškař Ivan, č. 6922 (prehistorie — historie)
713 Staňa Čeněk, č. 5218 (prehistorie — historie)
714 Tichý Rudolf, č. 3641 (prehistorie)
717 Ludíkovský Karel, č. 3644 (prehistorie — klas. archeologie)
718 Ondráček Jaromír, č. 6921 (prehistorie — historie)
730 Pavelčík Jiří, č. neuvedeno (prehistorie — etnografie)
10. 5. 1967⁶ — 744 Král Jaroslav (prehistorie — dějiny umění)
745 Snášil Robert (prehistorie)
746 Trnáčková Zora (prehistorie — klas. archeologie)
747 Houšková Alena (prehistorie)
748 Klanica Zdeněk (prehistorie)
18. 12. 1967⁷ — 836 Marešová Kristina (prehistorie)
839 Ondruš Vladimír (prehistorie)
17. 5. 1968 — 868 Malina Jaroslav (prehistorie)
869 Pieta Karol (prehistorie)
870 Furmánek Václav (prehistorie)
871 Šiška Stanislav (prehistorie)
872 Lichardus Ján (prehistorie — historie)
16. 12. 1968 — 911 Unger Josef (prehistorie)
8. 5. 1969 — 926 Mišustov Pavel (prehistorie)
11. 5. 1970 — 981 Michna Pavel (prehistorie)
982 Mínavoňová Elena (klasická archeologie)
17. 12. 1970 — 1024 Liptáková Zora (prehistorie — historie)
1026 Poláček Josef (prehistorie)

R. M. Perníčka

Докторские авамия по археологии, присвоенные на философском факультете Университета им. Я. Э. Пуркине в г. Брно в 1966—1970 гг. В 1953 г. было отменено присвоение академического звания доктора философии (philosophiae doctor — Ph.Dr.), и выпускники исторических дисциплин получали звание дипломированного историка (promovaný historik). В 1966, когда был издан новый закон о высших учебных заведениях, было вновь введено звание доктора философии, которое присваивается после сдачи специального экзамена (письменного и устного). В 1967 г., в виде исключения, получили звание доктора философии те, которые ранее защитили научную степень кандидата исторических наук. Фамилии получивших звание доктора философии с 1966 по 1970 гг. приведены в чешском тексте отчета.

Doktorate aus dem Wissensfach Archäologie, die auf der Philosophischen Fakultät der UJEP in Jahren 1966 bis 1970 erteilt wurden. In der Tschechoslowakei wurde im Jahre 1953 die Erteilung des akademischen Titels philosophiae doctor (PhDr.) aufgehoben und in der Folgezeit erwarben die Absolventen des Hochschulstudiums der historischen Fächer den Titel promovierter Historiker. Durch die Erlassung des neuen Hochschulgesetzes wurde jedoch im Jahre 1966 die Erteilung des Titels PhDr. laut der Rigorosenordnung wieder eingeführt. Ausnahmsweise erlangten den Titel PhDr. im Jahre 1967 diejenige, die schon früher den wissenschaftlichen Grad (Kandidat der historischen Wissenschaften) erwarben, und zwar ohne Rigorosenprüfung. Das Namensverzeichnis der Doktoren der Philosophie aus dem Wissensfach Archäologie, welchen der Titel PhDr. während der Jahren 1966 bis 1970 auf der Philosophischen Fakultät der UJEP in Brno erteilt wurde, ist im tschechischen Text nach den Ordnungszahlen des amtlichen Protokolls angeführt.

V. S.

⁴ Přislušné seznamy v úředním protokolu nejsou opatřeny přesným datem, uvedeni je pouze rok 1967. V Ročence titlo doktorantů uvedeni nejsou.

⁵ Přislušné disertace uvedeny v cit. Ročence na str. 663.

⁶ Přislušné disertace uvedeny tamtéž na str. 664.

⁷ Přislušné disertace uvedeny tamtéž na str. 668.